

SUNDHEDSSTYRELSEN

Forebyggelse af smittespredning med ny coronavi- rus i boliger for til- rejsende arbejds- tagere

26.10.2020

1. Indledning

I denne retningslinje fremgår de vigtigste anbefalinger til forebyggelse af smittespredning af ny coronavirus blandt beboere i boliger, der stilles til rådighed for vandrende/tilrejsende arbejdskraft. Anbefalingerne dækker generelle forhold vedrørende disponering, indretning og rengøring af de boliger, der stilles til rådighed samt fokus på viden om og efterlevelse af Sundhedsstyrelsens generelle råd til forebyggelse af smittespredning af ny coronavirus. Tilrejsende arbejdskraft skal her forstås som alle former for arbejdskraft, der krydser landegrænsen for at arbejde og eventuelt bo midlertidigt i Danmark.

Der er gennem den seneste tid set øget smittespredning af ny coronavirus på tværs af Danmark. Den øgede smittespredningen forekommer generelt i samfundet, men der er også set lokale udbrud, der bl.a. er opstået blandt tilrejsende arbejdskraft, som er indrejst til Danmark for at arbejde i en kortere eller længere periode. Tilrejsende arbejdskraft kan således risikere at være med til at øge spredningen af ny coronavirus bl.a. på grund af trange boligforhold og manglende viden om forebyggelse af smittespredning. Det er derfor afgørende, at der sikres visse standarder og forhold for de boliger, der stilles til rådighed for tilrejsende arbejdskraft. Samtidig er det vigtigt at gøre beboerne bekendte med Sundhedsstyrelsens generelle råd til forebyggelse af smittespredning af ny coronavirus og at der påpeges en forventning om efterlevelse heraf.

Formålet med anbefalingerne er således at forebygge smittespredning af ny coronavirus blandt beboere i boliger, der stilles til rådighed for tilrejsende arbejdskraft. Ved at forebygge smitte fra person til person kan man mindske smittespredningen i samfundet og derved beskytte de personer, der har en øget risiko for at få et alvorligt forløb, hvis de bliver syge med COVID-19.

Retningslinjen skal ses i henhold til bestemmelser i Sundhedsloven §212 og §214 og Epidemilovens §22 og er henvendt arbejdsgivere til tilrejsende arbejdskraft, som stiller midlertidig bolig til rådighed for medarbejdere i kortere eller længere perioder. I retningslinjen vil der i øvrigt omtales materialer, som bør være tilgængelige i disse boliger eller udleveres til de tilrejsende medarbejdere. Materialerne forventes oversat til relevante sprog. Det kan i den forbindelse nævnes, at flere af Sundhedsstyrelsens informationsmaterialer om COVID-19 er oversat til en række forskellige sprog og kan tilgås via Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

Vigtigt at vide om ny coronavirus/COVID-19

COVID-19 er navnet på den sygdom, som man kan udvikle, hvis man smittes med ny coronavirus.

Smitte

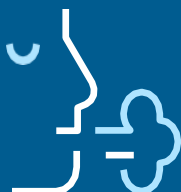
For at du bedst kan forebygge smittespredning, er det vigtigt at vide, hvordan ny coronavirus smitter.

Kontaktsmitte: En smittet person kan overføre eget spyt/snot, der indeholder virus, til sine hænder, og herefter viderebringe smitte ved direkte kontakt til andre, fx ved håndtryk. En smittet person kan også ved host/nys, eller ved berøring med urene hænder, afsætte virus på overflader, som fx håndtag. Den næste person kan efter at have rørt ved samme overflade føre smitte til egne slimhinder via næse, øjne eller mund.

Dråbesmitte: En smittet person kan ved fx host eller nys sprede dråber, der indeholder virus. Dråber der på denne måde slynges ud i luften, kan ramme en anden person, og på den måde føres smitte til egne slimhinder via næse, øjne eller mund.

Symptomer

Symptomerne på COVID-19 er typisk:

Tør hoste

Ondt i halsen

Feber

Tab af smags- og lugtesans

Vejrtrækningsbesvær

Muskelsmerter

Generelle råd til forebyggelse af smittespredning

1. Gå i selvisolation hvis du har symptomer på COVID-19, er testet positiv eller er nær kontakt til en smittet.
2. Vask dine hænder tit eller brug håndsprit.
3. Host eller nys i dit ærme.
4. Undgå håndtryk, kindkys og kram.
5. Vær opmærksom på rengøring – både hjemme og på arbejdspladsen.
6. Hold afstand – og bed andre tage hensyn.

Kan du ikke overholde en af rådene, så vær ekstra påpasselig med at efterleve de andre.

2. Boligforhold og forebyggelse af smittespredning med ny coronavirus

Når arbejdsgivere stiller bolig til rådighed til tilrejsende arbejdskraft, er der en række forhold, som skal være opfyldt for at forebygge smittespredning med ny coronavirus blandt beboerne, som tager ophold i den pågældende bolig. Forholdene for boligen skal forebygge smittespredning blandt beboerne og hindre, at der ikke bringes smitte videre til deres arbejdsplads og til samfundet.

Det gælder generelt, at boligforhold der bedst muligt hindrer smittespredning skal have tilfredsstillende adgang til vand, varme, frisk luft, dagslys og elektricitet. Derudover skal der være toilet- og badefaciliteter samt spisefaciliteter eller køkkenfaciliteter til rådighed. Alle beboere bør derudover have adgang til tilstrækkelige vaske- og tørrefaciliteter.

Foruden disse overordnede forhold bør Sundhedsstyrelsens seks generelle råd for forebyggelse af smittespredning tilsvarende efterleves, se den blå boks ovenfor. Det betyder konkret:

- at det skal være muligt at holde fysisk afstand mellem beboerne, dvs. alle skal kunne holde 1 meters afstand til hinanden på alle tidspunkter. Afstanden måles 'fra næsetip til næsetip'.
- at boligens indretning ikke medfører, at der samles for mange beboere i mindre lokaler. En god tommelfingerregel er, at den enkelte skal have 4 m² til rådighed, når man opholder sig sammen i et lokale som fx et fælles opholdsrum.

Disponering og indretning af boligforholdene kan medvirke betydeligt til, at beboerne kan overholde 1 meters afstand og i øvrigt begrænse antallet af fælles kontaktpunkter, hvor smitte kan overføres. Generelt vil der være lavere risiko for smittespredning med ny coronavirus i lokaler, der er rummelige ift. antal beboere, i lokaler hvor der foretages hyppig og effektiv rengøring og i lokaler med god udluftning.

- Gør det let for beboere at holde 1 meters afstand: fx ved at lave stregmarkeringer i gulvet eller lignende. Det gælder især ved de fællesområder, hvor der let kan dannes kø, fx i forbindelse med fællesspisning eller foran toilet- og badefaciliteter. Se konkrete eksempler på side 10.

2.1 Rengøring

Rengøring, herunder rengøring af fælles kontaktpunkter, er ét af Sundhedsstyrelsens generelle råd for forebyggelse af smittespredning af ny coronavirus. Fælles kontaktpunkter er overflader, der berøres af mange, fx håndtag, gelændre, kontakter, trykknapper, arm-læn, bordkanter, redskaber, vandhaner, toiletter mv. Når mange rører de samme ting, øges risikoen for kontaktsmitte betydeligt.

Hyppig rengøring af fælles kontaktpunkter er derfor særlig vigtigt. Almindelig rengøring med vand og sæbe er i de fleste tilfælde tilstrækkelig, men kan suppleres med efterfølgende desinfektion efter en konkret vurdering og ud fra et forsigtighedsprincip.

Hyppigheden af rengøring bør tilpasses årstider, således at der sikres hyppigere rengøring i efterårs- og vintersæsonen. Hyppigheden af rengøring bør desuden tilpasses det aktuelle smittetryk samt aktivitet i de pågældende lokaler, således at der sikres hyppig og gentagen rengøring af kontaktpunkter i fællesrum, hvor der færdes mange beboere og/eller hvor der sker mange berøringer.

De generelle hygiejneråd skal fremgå på skilte og der bør være vejledning til, hvordan og hvor hyppigt rengøring skal forekomme. Arbejdsgiver eller personale tilknyttet det enkelte indkvarteringsfacilitet har i den forbindelse pligt til at instruere beboere om rengøring. Der til skal god håndhygiejne understøttes, som er en effektiv metode til at forebygge smitte via genstande, hænder og ansigt.

- Identificer og marker fælles kontaktpunkter, fx dørhåndtag og trykknapper. Sæt fx små skilte på døre og lyskontakter, der minder beboere om at bruge albuen i stedet for fingrene. Se konkrete eksempler på side 10.
- Sørg for at de fælles kontaktpunkter rengøres hyppigt og grundigt.
- Sørg for let adgang til håndvask og håndsprit, og tilbyd flydende sæbe ved håndvask i stedet for fælles sæbestykker.
- Opstil håndsprit de steder, hvor beboerne samles og ved genstande, som mange rører ved.
- Vær opmærksom på at fylde håndsprit og håndsæbe op løbende.
- Fjern fælles håndklæder, viskestykker og klude og benyt i stedet engangshåndklæder og lignende.
- Når en beboers ophold er slut, er det særligt vigtigt at være opmærksom på rengøring i det pågældende værelse. Rengøring bør foretages med samme rengøringsprodukter og remedier som vanligt med særlig fokus på kontaktpunkter.

2.2 Indretning af boligforhold

For den generelle indretning i boligen gælder, at der kan sikres gode hygiejniske forhold for beboerne, så det bl.a. er muligt at kunne foretage hyppig, effektiv rengøring samt personlig hygiejne, herunder en god håndhygiejne. Der skal i den forbindelse ophænges oversigter vedr. hygiejneregler, som er korte og overskuelige og evt. også med instrukser med billeder, der kan hænges op på fx toiletter/baderum.

Som udgangspunkt skal indkvartering af beboerne ske på eneværelser, med mindre der er tale om et par/en husstand. Dette skal bidrage til at forebygge smittespredning med ny coronavirus.

2.2.1 Soverum/opholdsrum

- Soverum skal indrettes, så det er muligt for beboerne at holde minimum en meters afstand, når de bruger rummet, både til at sove, skifte tøj, mv. og når beboere skal bevæge sig ind og ud af rummet.
- Der skal være en seng pr. beboer, så der ikke deles soveplads og sengetøj uden grundig rengøring imellem. Madrasser rengøres med almindelige rengøringsmidler, og desinficeres, hvis en ny beboer skal benytte madrassen.
- Beboerne skal have et skab, kommode eller lign. til at opbevare deres personlige ejendele. Beboerne skal informeres om, at de som udgangspunkt ikke skal opbevare deres personlige ejendele på fællesarealer som fx badeværelser, men i stedet benytte skabene. Det er en fordel, hvis der er mulighed for at aflåse skabene.
- Faste gulvtæpper i soverum frarådes bl.a. af hensyn til mulighed for effektiv rengøring. Gulv skal kunne vaskes. Møbler og madrasser bør have vaskbare overtræk. Puder, dyner, tæpper mv. bør være vaskbare – bedst med tekstilbetræk, der kan tåle vask i vaskemaskine. Møbler bør også kunne tåle gængse desinfektionsmidler.

2.2.2 Fællesrum

- Fællesrum skal indrettes med henblik på, at der er 4 m² gulvplads pr. beboer. Det kan skiltes tydeligt med, hvor mange personer rummet er beregnet til.
- Håndsprit skal være tilgængeligt i fællesrum.
- Faste gulvtæpper i fællesrum frarådes bl.a. af hensyn til mulighed for effektiv rengøring. Gulv skal kunne vaskes. Møbler som fx sofaer bør have vaskbare overtræk. Hynder, puder, tæpper mv. bør være vaskbare – bedst med tekstilbetræk, der kan tåle vask i vaskemaskine. Møbler bør også kunne tåle gængse desinfektionsmidler.

2.2.3 Køkken

- Køkkener skal indrettes med et tilstrækkeligt antal arbejdspladser i forhold til antallet af beboere. Det kan skiltes med, hvor mange personer der maksimalt bør befinde sig i køkkenet samtidig.
- Madlavning uden for køkkener bør ikke finde sted. Beboerne skal, når de bruger køkkenfaciliteterne kunne holde 1 meters afstand til andre beboere.
- Der skal være tilstrækkelige mængder af bestik, glas og øvrigt service i forhold til antallet af beboere.
- Hver beboer bør have adgang til et skab, hvor de kan opbevare deres personlige fødevarer og til nødvendige kølefaciliteter.

- Ved fællesspisning på fællesarealer som køkkener, fællesrum mv. skal maden portionsanrettes. Beboeren bør selv rydde eget service af efter måltidet. Der skal udføres håndhygiejne før og efter måltidet samt afspritning på overflader efter fællesmåltider.
- I køkkener og andre vådrum skal gulvbelægningen være rengøringsvenlig og uden faste tæpper. Køkkener skal rengøres hyppigt, og der skal være rengøringsmidler til rådighed til dette formål. Hver beboer kan med fordel efter endt madlavning rengøre sin arbejdsstation (tørre køkkenbord af, rengøre brugte køkkenredskaber mv), før køkkenet forlades.
- Håndsprit skal være tilgængeligt i køkkener.

2.2.4 Toilet- og badefaciliteter

- Der skal være tilstrækkelige toilet- og badefaciliteter i forhold til antallet af beboere. I alle rum med toilet skal der være håndvask enten i selve toiletrummet eller i forgangen.
- For at forebygge smittespredning skal der ved håndvaskene være engangspapirhåndklæder og flydende sæbe frem for fælles sæbestykker. Der bør opsættes guides til korrekt håndvask, oversat til relevant sprog og med billeder. Håndsprit skal også være tilgængeligt ved håndvaske/på badeværelser.
- Beboerne skal informeres om, at de ikke bør anvende fælles håndklæder, hverken ved håndvask eller bad.
- Beboerne skal informeres om, at de ikke skal opbevare ejendele til personlig hygiejne (tandbørster, barberskrabere mv.) på fælles toilet- og badefaciliteter. Disse ejendele skal i stedet opbevares ved beboerens personlige soveplads/skab, når de ikke er i brug.
- På toilet- og badefaciliteter skal gulvbelægningen være rengøringsvenlig og uden faste tæpper.
- Fællestoiletter skal rengøres dagligt samt ved behov. Badefaciliteter skal også rengøres hyppigt og udluftes, hvis muligt. Arbejdsgiver skal stille rengøringsmidler til dette formål til rådighed.

2.2.5 Tøjvask og vask af sengelinned

- Beboere bør informeres om, at vaskeanvisning på tøjet bør følges ved tøjvask, men at tøj i så vidt muligt omfang bør vaskes ved minimum 60 grader C.
- Vask af håndklæder og sengelinned bør ske efter behov og ved minimum 60° C. Hvis sengetøjet skal benyttes af en ny beboer, skal det vaskes ved minimum 60° C, før det tages i brug igen.

3. Indeklima og udluftning

Generelt gælder, at boliger skal kunne ventileres, så der opnås tilfredsstillende luftkvalitet og fugtforhold. Det kan fx ske gennem udluftning via vinduer eller døre eller gennem et mekanisk ventilationssystem. I køkkener og vådrum bør der tilstræbes, at der er mekanisk ventilation og udsugning. At sørge for hyppig udluftning og brug af ventilationssystemer kan være med til at forebygge smittespredning af ny coronavirus ved ophold inden-dørs, men kan ikke erstatte de generelle anbefalinger om afstand, hygiejne mv.

4. Isolation af mistænkt eller påvist smittede medarbejdere

Effektiv isolation af smittede personer er afgørende for at forhindre, at andre bliver smittet med ny coronavirus. Personer skal gå i selvisolation hvis de er smittede, men også hvis der er mistanke om smitte fx hvis de får symptomer på COVID-19, eller har været i tæt kontakt med en smittet person.

Arbejdsgiveren skal sikre, at der er mulighed for selvisolation af den enkelte medarbejder, hvis dennes bolig er stillet til rådighed af arbejdsgiver. For konkrete anbefalinger om krav til selvisolation, henvises til Sundhedsstyrelsens generelle råd for selvisolation. Derudover bør arbejdsgiveren udlevere informationsmateriale om COVID-19 til medarbejderen på det relevante sprog.

I forbindelse med vurderingen af, hvor medarbejderen skal isoleres, kan der evt. tages kontakt til den pågældende kommune, som kan henvise personer, som befinder sig i Danmark til de kommunale isolationsfaciliteter. I den forbindelse vil der være en række forudsætninger, der skal være opfyldt.

I forbindelse med isolationen er det afgørende at sikre:

- at medarbejderen med symptomer isoleres fra øvrige beboere i huset, også selvom medarbejderen ikke føler sig syg.
- at isolerede medarbejdere, der er nødt til at forlade boligen fx for at blive testet, bærer mundbind.
- at øvrige beboere er ekstra opmærksomme på symptomer på COVID-19 i de efterfølgende 14 dage, og at de selvisolerer sig, hvis det bliver relevant.
- at der sker hyppig og grundig rengøring af boligen og at de generelle anbefalinger om forebyggelse af smittespredning fortsat efterleves.

5. Hvis du vil vide mere

Til dig, der er testet positiv for ny coronavirus. Beskriver, hvordan du skal forholde dig, når din test er positiv for ny coronavirus og du således er smittet.

sst.dk/da/Udgivelser/2020/Til-dig-der-er-testet-positiv-for-ny-coronavirus

Til dig, der er nær kontakt til en person, der er testet positiv for ny coronavirus. Beskriver, hvordan du skal forholde dig, når du er nær kontakt til en person, som er testet positiv for ny coronavirus

sst.dk/da/Udgivelser/2020/Til-dig-der-er-naer-kontakt-til-person-med-ny-coronavirus

Gode råd ved brug af mundbind Giver gode råd til hvornår og hvordan man skal anvende mundbind, samt hvilke typer der er egnede i det offentlige rum.

sst.dk/da/Udgivelser/2020/Sundhedsstyrelsens-gode-raad-Brug-af-mundbind

COVID-19: Forebyggelse af smittespredning. Beskriver en række generelle anbefalinger for forebyggelse af smittespredning, som har ligget til grund for anbefalingerne i dette informationsmateriale.

sst.dk/da/udgivelser/2020/covid-19-forebyggelse-af-smittespredning

COVID-19: Selvisolation ved påvist COVID-19. Beskriver rammerne for frivillig selvisolation af personer uden eller med milde symptomer med påvist smittet med ny coronavirus.

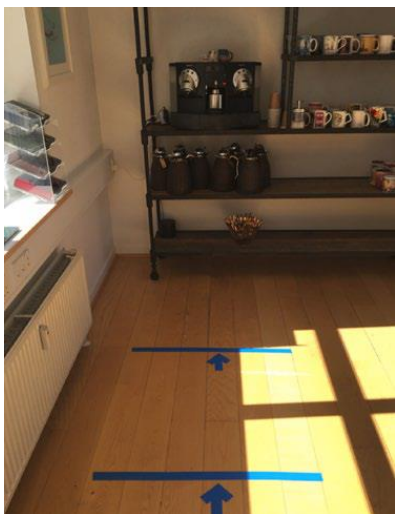
sst.dk/da/Udgivelser/2020/Isolation-ved-paavist-COVID-19

Plakater og andet materiale. Sundhedsstyrelsen har udarbejdet en række materialer om generel forebyggelse af smittespredning, som frit kan downloades og deles.

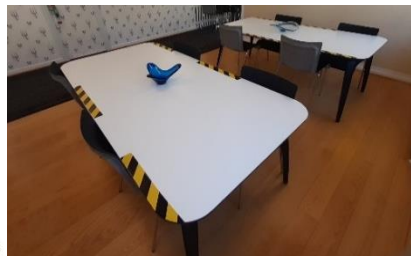
sst.dk/da/corona/Forebyg-smitte/Plakater-og-andet-materiale

Læs mere om ny coronavirus og COVID-19 på sst.dk/corona

Billeder til inspiration¹

Sæt afstandstape op steder, hvor der kan dannes kø eller trængsel, fx ved toiletter og buffet.

Stribet eller rød tape kan signalere advarsel eller forbudt. Brug rød eller sribet tape, hvis du vil signalere, at man ikke skal stå eller sidde et bestemt sted.

Placer en håndsprit, hvor folk færdes, fx ved indgangspartier, ved buffet og ved indgangen til toiletter. Gør den synlig med et skilt.

Husk folk på at bruge albuen eller tage fat med rene hænder ved at placere en reminder over stikkontakter, dørhåndtag eller andre steder, hvor mange berører. Usynlige vira og bakterier kan gøres synlige i vores bevidsthed ved at placere ikoner af bakterier på dørhåndtag.

¹ Fotos af iNudgeyou